

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՆԱԽԱԳԱՀ
պարոն ԳԱԼՈՒՍՏ ՍԱՀԱԿՅԱՆԻՆ

Հարգելի պարոն Սահակյան

Ձեզ ենք ներկայացնում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության եզրակացությունը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի պատգամավորներ Միքայել Մելքունյանի, Նաիրա Զոհրաբյանի, Լևոն Զուրաբյանի և Ռուբիկ Հակոբյանի՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով ներկայացրած «Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթի (Պ-709-30.01.2015-ՏՀ-010/0 և Պ-709՝-30.01.2015-ՏՀ-010/0) վերաբերյալ:

Նախագծերի փաթեթով առաջարկվում է՝

1) ներդնել ձեռքբերումները փաստաթղթերով հիմնավորելու կամավորության սկզբունքը՝ սահմանելով, որ առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեության մասով հարկ վճարողն իրավունք ունի ընտրելու հարկի 3.5 տոկոս դրույքաչափի համակարգը և

ազատվելու ձեռքբերումները փաստաթղթավորելու օրենսդրական պահանջից կամ ընտրելու հարկի 1 տոկոս դրույքաչափի համակարգը՝ պարտավորվելով պահպանել ձեռքբերումները փաստաթղթավորելու օրենսդրական պահանջը.

2) շրջանառության հարկ վճարող համարվելու շեմը 58.35 մլն դրամից բարձրացնել մինչև 100 մլն դրամ:

Հարկ ենք համարում տեղեկացնել, որ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունն առկա խնդիրների կարգավորման նպատակով Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի քննարկմանն է ներկայացրել «Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին», «Հարկերի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություն կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի փաթեթը, որով նախատեսվում է՝

1) շրջանառության հարկ վճարող համարվելու շեմը սահմանել 113,4 մլն դրամ.

2) ներմուծել շրջանառության հարկով հարկման նոր կառուցակարգ:

Այդ կապակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը օրենսդրական նախաձեռնության հեղինակներին առաջարկում է առայժմ ձեռնպահ մնալ օրենսդրական նախաձեռնության քննարկումից և դրան անդրադառնալ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությամբ Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի քննարկմանը ներկայացված նշված օրենքների նախագծերի փաթեթի քննարկումների շրջանակներում:

Միաժամանակ հայտնում ենք, որ, ներկայացված օրենքների նախագծերի փաթեթը Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովում քննարկելիս, հարակից

գեկուցմամբ հանդես կգա Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարի տեղակալ Վախթանգ Միրումյանը:

Օրենքների նախագծերի ընդունման դեպքում Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշման կամ այլ իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտություն չի առաջանում:

Կից ներկայացվում են օրենքների նախագծերի կարգավորման ազդեցության գնահատման եզրակացությունները:

Հարգանքով՝

ՀՈՎԻԿ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի փաթեթի՝ բյուջետային բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման վերաբերյալ

Նախագծերի փաթեթով, մասնավորապես, առաջարկվում է՝

1) ներդնել ձեռքբերումները փաստաթղթերով հիմնավորելու կամավորության սկզբունքը՝ սահմանելով, որ առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեության մասով հարկ վճարողը իրավունք ունի ընտրել հարկի 3.5 տոկոս դրույքաչափի համակարգը և ազատվել ձեռքբերումները փաստաթղթավորելու օրենսդրական պահանջից կամ ընտրել հարկի 1 տոկոս դրույքաչափի համակարգը՝ պարտավորվելով պահպանել ձեռքբերումները փաստաթղթավորելու օրենսդրական պահանջը,

2) շրջանառության հարկ վճարող համարվելու շեմը 58.35 մլն ՀՀ դրամից բարձրացնել մինչև 100 մլն ՀՀ դրամ:

Հաշվի առնելով վերոգրյալը՝ գտնում ենք, որ նախագծերի փաթեթի ընդունման դեպքում պետական բյուջեի եկամուտների տարեկան կորուստը կարող է կազմել 28-30 մլրդ դրամ:

ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի ընդունման դեպքում

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի ընդունումն առողջապահության բնագավառի վրա ազդեցություն չի ունենա:

ԱՂԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՄԱՍԻՆ ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի բնապահպանության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման մասին եզրակացությունը

1. «Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ օրենքներ) ընդունման արդյունքում մթնոլորտի, հողի, ջրային ռեսուրսների, ընդերքի, բուսական և կենդանական աշխարհի, հատուկ պահպանվող տարածքների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

2. Օրենքների նախագծերի չընդունման դեպքում շրջակա միջավայրի օբյեկտների վրա բացասական հետևանքներ չեն առաջանա:

3. Օրենքների նախագծերը բնապահպանության ոլորտին չեն առնչվում, այդ ոլորտը կանոնակարգող իրավական ակտերով ամրագրված սկզբունքներին և պահանջներին չեն հակասում:

Օրենքների կիրարկման արդյունքում բնապահպանության բնագավառում կանխատեսվող հետևանքների գնահատման և վարվող քաղաքականության համեմատական վիճակագրական վերլուծություններ կատարելու անհրաժեշտությունը բացակայում է:

ԵՋՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի վերաբերյալ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ նախագծեր) վերաբերյալ սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է «Իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 27.1 հոդվածի և ՀՀ Կառավարության 2010 թվականի հունվարի 14-ի թիվ 18-Ն որոշման համաձայն:

Նախագծերի սոցիալական պաշտպանության ոլորտում կարգավորման ազդեցության գնահատումը կատարվել է սոցիալական պաշտպանության ոլորտի և դրա առանձին ենթաօլորտների իրավիճակի բնութագրիչների և դրանց ինդիկատորների հիման վրա:

Նախագծերը՝

ա) ռազմավարական կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունեն **չեզոք ազդեցություն**.

բ) շահառուների վրա կարգավորման ազդեցության տեսանկյունից ունեն **դրական ազդեցություն**:

ԵՁՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի մրցակցության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերով (այսուհետ՝ Նախագծեր) կարգավորվող շրջանակները չեն առնչվում որևէ առանձին ապրանքային խմբի շուկայի հետ:

Նախագծերով նախատեսվում են մի շարք փոփոխություններ, մասնավորապես՝ բարձրացվում է շրջանառության հարկ վճարող համարվելու շեմը, ինչպես նաև Նախագծի ընդունմամբ առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեություն իրականացնող շրջանառության հարկ վճարողների համար կկիրառվի հարկային դրույքաչափի ընտրության կամավորության սկզբունք, ինչը նշված գործունեությամբ զբաղվող տնտեսվարող սուբյեկտների համար կստեղծի դրական մրցակցային միջավայր:

Հիմք ընդունելով նախնական փուլի արդյունքները՝ կարգավորման ազդեցության գնահատման աշխատանքները դադարեցվել են՝ արձանագրելով Նախագծերի ընդունմամբ մրցակցության միջավայրի վրա *դրական ազդեցություն հայտնաբերվելու* եզրակացություն:

ՀԱԿԱԿՈՒՌՈՒԴՑԻՈՆ ԲՆԱԳԱՎԱՌՈՒՄ ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԵՁՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

««Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների լրամշակված նախագծերի վերաբերյալ

««Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքների լրամշակված նախագծերն իրենց մեջ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2009 թվականի հոկտեմբերի 22-ի «Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հակակոռուպցիոն բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման իրականացման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 1205-Ն որոշմամբ հաստատված Կարգի 9-րդ կետով նախատեսված որևէ կոռուպցիոն գործոն չեն պարունակում:

ԵՁՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի տնտեսական, այդ թվում՝ փոքր և միջին ձեռնարկատիրության բնագավառում կարգավորման ազդեցության գնահատման

«Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու մասին» և «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերի (այսուհետ՝ Նախագիծ) գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա կարգավորման ազդեցության գնահատման նպատակով իրականացվել են նախնական դիտարկումներ:

Գնահատման նախնական փուլում պարզ է դարձել, որ Նախագծի ընդունման դեպքում, դրա կիրարկման արդյունքում գործարար և ներդրումային միջավայրի վրա ընդհանուր առմամբ նախատեսվում է **դրական ազդեցություն**՝ հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Նախագծով առաջարկվում է շրջանառության հարկ վճարող համարվելու շեմի բարձրացում 58.35 մլն. ՀՀ դրամից 100 մլն. ՀՀ դրամ, ինչպես նաև առևտրական (առք ու վաճառքի) գործունեության ոլորտի տնտեսվարող սուբյեկտների համար շրջանառության հարկի հաշվարկման համար փաստաթղթավորման կամավորության սկզբունքի կիրառում:

Միաժամանակ տեղեկացնում ենք, որ կից գրությամբ ներկայացվող առաջարկությունների ամբողջական ընդունման դեպքում բարձրացված խնդիրները կունենան համակողմանի կարգավորում, ինչի արդյունքում տնտեսվարողները, հատկապես ՓՄՁ սուբյեկտները հնարավորություն կունենան իրականացնել իրենց գործունեությունն առանց ավելորդ վարչարարության և լրացուցիչ ֆինանսական ծախսերի:

Պ-709-30.01.2015-S<-010/0

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

**«ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հոդված 1. «Շրջանառության հարկի մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2012 թվականի դեկտեմբերի 19-ի ՀՕ-236 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 4-րդ հոդվածում՝

- 1) երկրորդ մասի «58,35 մլն դրամը:» բառերը փոխարինել «100 մլն դրամը:» բառերով.
- 2) երրորդ մասի 5-րդ կետում «58,35 մլն դրամը.» բառերը փոխարինել «100 մլն դրամը.» բառերով.
- 3) լրացնել 2.1-ին մասով՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«Առետրական (առք ու վաճառքի) գործունեություն իրականացնող շրջանառության հարկ վճարողները մինչև հաշվետու տարվա առաջին ամսվա 25-ը, իսկ 2015 թվականի համար՝ մինչև 2015 թվականի մարտի 15-ը իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացնում վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի հաստատած ձեռով շրջանառության 1% դրույքաչափով հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարություն:»

Հոդված 2. Օրենքի 5-րդ հոդվածում՝

- 1) առաջին պարբերության 2-րդ կետում «58,35 մլն դրամը.» բառերը փոխարինել «100 մլն դրամը.» բառերով.
- 2) չորրորդ պարբերությունում «Եթե առետրական (առք ու վաճառքի) գործունեություն իրականացնող շրջանառության հարկ վճարողի մոտ» բառերը փոխարինել «Եթե առետրական (առք ու վաճառքի) գործունեություն իրականացնող եւ իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի հաստատած ձեռով շրջանառության 1% դրույքաչափով հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարություն ներկայացրած շրջանառության հարկ վճարողի մոտ» բառերով:

Հոդված 3. Օրենքի 7-րդ հոդվածում՝

- 1) առաջին մասի աղյուսակը ներկայացնել հետևյալ խմբագրությամբ.

Եկամուտների տեսակը	Դրույքաչափը
Առետրական (առք ու վաճառքի) գործունեությունից եկամուտներ, որոնց դեպքում ձեռքբերված ասպանքները ամբողջությամբ հիմնավորված են փաստաթղթերով	1%
Առետրական (առք ու վաճառքի) գործունեությունից եկամուտներ, որոնց դեպքում ձեռքբերված ասպանքները ամբողջությամբ կամ մասամբ հիմնավորված չեն փաստաթղթերով	3.5%
Արտադրական գործունեությունից եկամուտներ	3.5%
Վարձակալությունից եկամուտներ, տոկոսներ, ռոյալթիներ, ակտիվների (այդ թվում՝ անշարժ գույքի) օտարումից եկամուտներ	10%
Նոտարական գործունեությունից եկամուտներ	20%
Այլ գործունեության (եկամուտների) տեսակներից եկամուտներ	5%

Հողված 4. Օրենքի 12-րդ հոդվածի չորրորդ մասը լրացնել հետևյալ բովանդակությամբ նոր պարբերությամբ.

«Սույն պարտավորությունը տարածվում է շրջանառության այն հարկ վճարողների վրա, ովքեր իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին են ներկայացրել վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի հաստատած ձեռով շրջանառության 1% դրույքաչափով հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարություն:»

Հողված 5. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:

Սույն օրենքն ուժի մեջ մտնելուց հետո տասնօրյա ժամկետում վերադաս հարկային մարմինը սահմանում է շրջանառության 1% դրույքաչափով հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարության ձեւը:

ՆԱԽԱԳԻԾ

Պ-709¹-30.01.2015-ՏՀ-010/0

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՕՐԵՆՔԸ**

«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հողված 1. «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» Հայաստանի Հանրապետության 2000 թվականի մայիսի 17-ի ՀՕ-60 օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 5-րդ հավելվածի առաջին մասը «առետրական (առք ու վաճառքի) գործունեություն իրականացնող» բառերից հետո լրացնել «եւ իրենց հաշվառման վայրի հարկային մարմին վերադաս հարկային մարմնի ղեկավարի հաստատած ձեռով շրջանառության 1% դրույքաչափով հարկ վճարող համարվելու վերաբերյալ հայտարարություն ներկայացրած» բառերով:

Հողված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակմանը հաջորդող տասներորդ օրվանից:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

«ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ ԼՐԱՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» «ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ՍՏՈՒԳՈՒՄՆԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ ՆԱԽԱԳԾԵՐԻ ՓԱԹԵԹԻ

2014 թվականի հոկտեմբերի 1-ից գործող «Շրջանառության հարկի մասին» ՀՀ օրենքի փոփոխությունները էական եւ օբյեկտիվ դժվարություններ են առաջացնում փոքր եւ միջին տնտեսավարող սուբյեկտների համար, ինչն, ըստ էության, հիմնականում պայմանավորված չէ նրանց գործունեությամբ, այլ թելադրված է խոշոր տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեության առկա առանձնահատկություններով եւ պետության՝ նրանց նկատմամբ իրականացվող վարչարարության մակարդակով:

Ուստի ներկայացվող օրենքի նախագծի ընդունումը պայմանավորված է վերոնշյալ խնդիրների լուծման անհրաժեշտությամբ:

Նախագծով առաջարկվում է շրջանառության հարկ վճարող համարվելու շեմը բարձրացնել 58,35 մլն ՀՀ դրամից մինչև 100 մլն ՀՀ դրամ, ինչը, կարծում ենք, էականորեն կավելացնի բյուջետային մուտքերը շրջանառության հարկի գծով, քանի որ առկա իրողությամբ տնտեսավարողների այն մտավախությունը, որ, գերազանցելով 58,35 մլն ՀՀ դրամի շեմը, կարող են անցնել հարկման այլ՝ ավելացված արժեքի հարկի ռեժիմ, թույլ չի տալիս ներկայացնելու շրջանառության իրական ծավալները:

Վերոնշյալ 58,35 մլն ՀՀ դրամ շեմը սահմանելով մոտավորապես երկու անգամ բարձր, բյուջետային մուտքերը շրջանառության հարկի գծով եւս կավելանան առնվազն երկու անգամ, իսկ գործող սահմանաչափի մեծությունը կհամահարթեցվի թե՛ «Հաշվապահական հաշվառման մասին», թե՛ «Փոքր եւ միջին ձեռնարկատիրության պետական աջակցության մասին» ՀՀ օրենքով ամրագրված ՓՄՁ չափորոշիչներին:

Նախագծով առաջարկվում է նաեւ առեւտրական (առք ու վաճառքի) գործունեության ոլորտի տնտեսավարող սուբյեկտների համար կիրառել շրջանառության հարկի հարկային դրույքաչափի ընտրության կամավորության սկզբունք. մասնավորապես՝ տնտեսավարողին հնարավորություն տալ ընտրելու առաջարկվող երկու տարբերակներից մեկը՝ 1% շրջանառության հարկի դրույքաչափ, բայց ձեռքբերված ապրանքների ամբողջությամբ հիմնավորվածություն փաստաթղթավորմամբ կամ 3.5% շրջանառության հարկի դրույքաչափ՝ առանց ապրանքների ձեռքբերման փաստաթղթավորման:

«Շրջանառության հարկի մասին ՀՀ օրենքում փոփոխություններ եւ լրացումներ կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի ընդունմամբ փաստաթղթավորման պահանջի կամավոր ընտրության ինստիտուտի ներդնումն իր հեղթին պահանջում է հարկային բեռի ճիշտ եւ արդարացի տեղաբաշխում վարչարարական եւ ֆինանսական առումներով:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ թե՛ տնտեսական, թե՛ իրավական առումներով նպատակահարմար կլինի համապատասխան վարչարարություն կիրառել միայն նվազեցված դրույքաչափով կամավորության սկզբունքով գործունեություն ծավալող տնտեսավարողների նկատմամբ՝ այդ կերպ փոխակերպելով 2.5% ֆինանսական բեռի տարբերությունը վարչարարական բեռով:

Ուստի, ներկայացվող օրենքի նախագծերի փաթեթով առաջարկվում է «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման եւ անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի N5 հավելվածով հսկողական միջոցառումներ իրականացնել միայն այն տնտեսավարողների մոտ, որոնք կամավոր կերպով ընտրել են առեւտրական (առք ու վաճառքի) գործունեություն եկամուտներից շրջանառության նվազեցած՝ 1% դրույքաչափով հարկ վճարելու տարբերակը:

Այսպիսի տարբերակված մոտեցման կիրառումը էապես կբարձրացնի գործարար ակտիվության մակարդակն եւ հարկային բեռի արդարացի տեղաբաշխում կապահովի վարչարարական եւ ֆինանսական առումներով: